

Memo

afzender Directie Inhoud

opsteller Staf J&V

telefoon

e-mail

aan De vaste Eerste Kamercommissie voor Justitie en Veiligheid

datum 23 oktober 2026

betreft *Informatiepakket t.b.v. de behandeling Permanentmaking Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding (36.918)*

Inleiding

Op 20 maart 2026 is het wetsvoorstel Wijziging van de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding in verband met de permanentmaking van die wet en enkele andere wijzigingen¹ ingediend bij de Tweede Kamer. Het betreft de permanentmaking van de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding.²

Deze tijdelijke wet dateert uit 2017 en is in 2022 verlengd tot 1 maart 2027.³ De tijdelijke wet bevat regels voor de bevoegdheid van de minister van Justitie en Veiligheid (J&V) voor het opleggen van vrijheidsbeperkende maatregelen ter bescherming van de nationale veiligheid en het verhinderen van deelname aan of ondersteuning van terroristische strijdgroepen.

De staf van de commissie J&V biedt met deze memo een informatiepakket aan ten behoeve van de behandeling van het wetsvoorstel Permanentmaking Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding in de Eerste Kamer (36.918).

Opzet

Dit memo bestaat uit een overzicht van beschikbare informatie van instanties zoals het WODC, de Raad van State en de Tijdelijke Tweede Kamercommissie Grondrechten en constitutionele toetsing. Ook bevat het parlementaire documenten die reeds voor de behandeling van het wetsvoorstel zijn toegestuurd aan de Kamer en waarvan de commissie op een eerder moment heeft besloten deze te willen betrekken bij de behandeling.

Inhoudsopgave

1. WODC-onderzoek (2024) '[Evaluatie van de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding: Nood zoekt wet](#)'
 - 1.1. [Onderzoek](#)
 - 1.2. [Samenvatting](#)
 - 1.3. [Factsheet](#)
2. Brief (15 oktober 2024) van de minister van J&V over afschrift Tweede Kamerbrief ter aanbieding van de evaluatie Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding en ter aanbieding van de kabinetsreactie ([Kamerstukken I, 2024/25, 34.359 / 35.917, D](#))
3. Advies van de Afdeling advisering Raad van State (20 maart 2026) inzake het wetsvoorstel en nader rapport ([Kamerstukken II 2025/26, 36.918, nr. 4](#)). Zie ook eerdere adviezen bij invoering ([Kamerstukken II 2015/16, 34.359, nr. 4](#)) en verlenging in 2021 ([Kamerstukken II 2021/22, 35.917, nr. 4](#))
4. [Inbreng voor het verslag van de Tweede Kamer door het College voor de Rechten van de Mens \(21 april 2026\)](#). Zie ook het [advies van het College uit 2015](#) over het toenmalige conceptwetsvoorstel van de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding.

¹ Kamerstukken 36 918.

² Kamerstukken 34 359.

³ Kamerstukken 35 917.

datum 23237 oktober 2026

blad 2

5. Brief (21 mei 2026) van de Tijdelijke Tweede Kamercommissie Grondrechten en constitutionele toetsing over een advies over het wetsvoorstel ([Kamerstukken II 2025/26, 36.918, nr. 6](#))
6. Brief (30 juni 2026) van de minister van J&V over het voornemen van permanentmaking van de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding ([Kamerstukken I 2025/26, 34.359 / 35.917, E](#))
7. Brief (8 september 2026) van de minister van J&V betreffende een verzoek tot spoedige behandeling van de Wijziging van de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding ([Kamerstukken I 2025/26, 36.918, A](#))

Samenvatting bovenstaande stukken

Wetsvoorstel 36.918

De Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding (hierna: Twbmt) geeft de minister van Justitie en Veiligheid de bevoegdheid om preventieve vrijheidsbeperkende maatregelen op te leggen aan personen die in verband worden gebracht met terroristische activiteiten. Het betreft een meldplicht, een gebiedsverbod, een contactverbod en een uitreisverbod. De Twbmt stamt uit 2017⁴ en is in 2022 (na het uitvoeren van een evaluatie in 2020)⁵ verlengd tot 1 maart 2027. Met het voorliggende wetsvoorstel worden deze tijdelijk bedoelde bevoegdheden permanent gemaakt. Ook voorafgaand aan dit wetsvoorstel heeft (in 2024) een evaluatie plaatsgevonden.

Met dit wetsvoorstel wordt geregeld dat de minister van Justitie en Veiligheid permanent beschikt over de bevoegdheid om vrijheidsbeperkende maatregelen op te leggen. Zo kan de minister een meldplicht, een gebiedsverbod, een contactverbod en een uitreisverbod opleggen. Deze maatregelen kunnen worden toegepast als de betrokken persoon op basis van hun gedrag in verband kan worden gebracht met terroristische activiteiten of de ondersteuning daarvan. Daarnaast moeten deze maatregelen noodzakelijk zijn om de nationale veiligheid te beschermen.

Op grond van de huidige Twbmt kan een bestuursorgaan een beschikking weigeren of intrekken indien ernstig gevaar bestaat dat deze zal worden gebruikt voor terroristische activiteiten. Het kan daarbij gaan om beschikkingen inzake een subsidie, vergunning, ontheffing of erkenning. De maatregel wijkt af van de andere Twbmt-maatregelen, omdat dit geen zogenoemde 'vrijheidsbeperkende' maatregel is en de overige Twbmt-maatregelen dat wel zijn.

In het voorliggende wetsvoorstel werd deze bevoegdheid niet overgenomen. Daarmee zou artikel 6 alsmede de daarmee samenhangende overlegverplichting in artikel 7, tweede lid geen plaats krijgen in het permanente wettelijke kader en dus komen te vervallen.

Op 13 oktober 2026 heeft de Tweede Kamer echter het amendement-Lammers c.s. aangenomen,⁶ dat door de minister van Justitie en Veiligheid is geapprecieerd met 'oordeel Kamer'. Met dit amendement is artikel 6 alsmede de daarmee samenhangende overlegverplichting in artikel 7, tweede lid alsnog in het wetsvoorstel opgenomen.

Evaluatieonderzoek WODC (2024)

Uit het in opdracht van het WODC uitgevoerde onderzoek 'Nood zoekt wet: Evaluatie van de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding' (30 juli 2024) blijkt dat de Twbmt sinds de inwerkingtreding op 1 maart 2017 slechts beperkt is toegepast. In de onderzoeksperiode (2017-2024) zijn dertien vrijheidsbenemende maatregelen opgelegd aan negen personen, terwijl van bepaalde bevoegdheden geen gebruik is gemaakt. Onderzoekers constateren bovendien dat in de praktijk vaker gebruik wordt gemaakt van strafrechtelijke, bestuursrechtelijke of zorggerichte instrumenten, die volgens betrokken professionals vaak geschikter zijn. Ook valt op dat in de motivering van besluiten weinig aandacht wordt

⁴ Kamerstukken 34 359.

⁵ [B. van Gestel e.a., Evaluatie Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding, WODC \(2020\)](#).

⁶ Kamerstukken II 2026/27, 36918, nr. 11.

datum 23237 oktober 2026

blad 3

besteed aan een mogelijke schending van een grondrecht en aan de vraag of de maatregel evenredig is en kon niet worden vastgesteld dat de wet heeft bijgedragen aan het voorkomen van terroristische activiteiten.

Het WODC gaat in de evaluatie ook in op de doeltreffendheid en noodzaak van de Twbmt-maatregel waarmee een bestuursorgaan een beschikking kan weigeren of intrekken indien ernstig gevaar bestaat dat deze zal worden gebruikt voor terroristische activiteiten. Deze maatregel is in de onderzoeksperiode (2017-2024) niet opgelegd. Het WODC concludeert dat het onduidelijk is in hoeverre de maatregel bijdraagt aan het bemoeilijken van het opzetten en onderhouden van terroristische of aan terrorisme gerelateerde structuren. Het intrekken of weigeren van vergunningen en ontheffingen maakt een activiteit rechteens onmogelijk, maar maakt dat de betrokken activiteit niet feitelijk onmogelijk is: de activiteit kan immers illegaal verricht worden. Ook maakt het intrekken of weigeren van een subsidie de betrokken activiteit niet onmogelijk of onrechtmatig.

De onderzoekers komen tot de slotconclusie dat de noodzaak van de Twbmt voor de bestrijding van terrorisme niet is aangetoond.

Brief minister van J&V over evaluatie WODC inclusief kabinetsreactie

Bij brief van 15 oktober 2024 informeert de minister van J&V de Kamer over het WODC uitgevoerde onderzoek '*Nood zoekt wet: Evaluatie van de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding*' en stuurt tevens de kabinetsreactie. In deze reactie geeft het kabinet aan dat de Twbmt ondanks de benoemde punten van het WODC nog steeds nodig is als preventief instrument om de nationale veiligheid te beschermen. Vooral in relatie tot personen met een hoog dreigingsprofiel en wanneer andere maatregelen ontbreken. De wet blijft volgens het kabinet een waardevolle aanvulling op het bestaande instrumentarium. Daarnaast geeft het kabinet aan dat in relatie tot de noodzakelijkheid en proportionaliteit het van essentieel belang is dat partners over een breed instrumentarium beschikken om terroristische dreigingen het hoofd te bieden. De maatregelen uit de Twbmt vallen hier ook onder.

Uw commissie heeft op 28 januari 2025 besloten deze brief te betrekken bij de eventuele verlenging van de Twbmt dan wel bij de omzetting van deze tijdelijke wet naar definitieve wetgeving.

Afdeling advisering van de Raad van State

Ook de Afdeling advisering van de Raad van State heeft zich bij de invoering⁷ en verlenging⁸ van de wet kritisch opgesteld. Volgens de Afdeling zijn nut en noodzaak van de bevoegdheden onvoldoende gemotiveerd, terwijl zij kunnen leiden tot beperkingen van grondrechten (genoemd wordt: bewegingsvrijheid, het recht op privéleven en de vrijheid van vereniging en vergadering) en het vrije verkeer binnen de Europese Unie.

Nu de onderzoekers in het nieuwste evaluatierapport (2024) geen noodzaak zien voor de wettelijke maatregelen met het oog op de bestrijding van terroristische activiteiten ziet de Afdeling geen reden om van de eerder naar voren gebrachte vraagtekens bij deze wettelijke maatregelen af te zien. Daarnaast merkt de Afdeling op dat het dreigingsbeeld sinds 2017 is veranderd en vraagt zij zich af of de bestaande bevoegdheden nog passend zijn bij de huidige terroristische dreiging. De Afdeling merkt verder op dat uit de evaluatie van het WODC ook blijkt dat de meldplicht slechts beperkt zicht biedt op betrokken personen.

College voor de Rechten van de Mens

Het College voor de Rechten van de Mens heeft in haar advies (2015) over het toenmalige conceptwetsvoorstel van de Twbmt erop gewezen dat maatregelen zoals de meldplicht en

⁷ Advies van de Afdeling advisering Raad van State van 28 oktober 2015 over de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding, (W03.15.0235/II), [Kamerstukken II 2015/16, 34.359, nr. 4](#).

⁸ Advies van de Afdeling advisering Raad van State van 7 juli 2021 over de Wijziging van de Tijdelijke wet bestuurlijke maatregelen terrorismebestrijding in verband met het verlengen van de werkingsduur, (W16.21.0148/II), [Kamerstukken II 2021/22, 35.917, nr. 4](#).

datum 23237 oktober 2026

blad 4

het opleggen van een contactverbod kunnen ingrijpen op fundamentele rechten, zoals de bewegingsvrijheid (artikel 2, Vierde Protocol bij het EVRM) en het recht op bescherming van het privéleven (artikel 8 EVRM). Volgens het College is een dergelijke beperking alleen gerechtvaardigd indien deze noodzakelijk en proportioneel is en gepaard gaat met voldoende rechtsbescherming. In 2015 betwijfelde het College of de noodzaak en meerwaarde van de wet naast bestaande strafrechtelijke mogelijkheden voldoende waren aangetoond.

Op 21 april 2026 heeft het College inbreng geleverd bij de behandeling van de Twbmt in de Tweede Kamer. Het College stelt in deze inbreng vast dat uit de WODC-evaluatie uit 2024 blijkt dat de noodzakelijkheid voor het beperken van grondrechten niet goed is onderbouwd. Het College werpt de vraag op of onder die omstandigheden het permanent maken van de wet gerechtvaardigd is.

Tijdelijke Commissie Grondrechten en Constitutionele Toetsing

De Tijdelijke Commissie Grondrechten en Constitutionele Toetsing adviseert de leden van de vaste commissie voor J&V in de Tweede Kamer de regering te vragen om de vangnetfunctie van de bevoegdheden te verduidelijken (wanneer bieden het straf- en bestuursrecht geen passend instrument?), welke minder ingrijpende alternatieven zijn overwogen en hoe wordt gewaarborgd dat besluiten tot het opleggen van een maatregel zorgvuldig en met voldoende aandacht voor grondrechten worden gemotiveerd.

Brief minister J&V voornemen permanentmaking Twbmt

Bij brief van 30 juni 2026 informeert de minister van J&V de Kamer over het voornemen van permanentmaking van de Twbmt. Naar aanleiding van de evaluatie door het WODC heeft de minister zich beraden op de noodzaak de Twbmt dan wel de maatregelen uit die wet te behouden. Hiertoe heeft het kabinet gesproken met partners uit de veiligheidsketen en de uitvoering die betrokken zijn bij casuïstiek waarin het opleggen van maatregelen overwogen wordt. Deze gesprekken hebben de minister gesterkt in de overtuiging dat de Twbmt relevant blijft omdat zij uitkomst kan bieden in de specifieke gevallen waarin sprake is van dreiging voor de nationale veiligheid, maar inzet van strafrechtelijke of zorggerelateerde maatregelen (nog) niet of niet meer mogelijk is om een terroristische dreiging tegen te gaan. Nu bovendien de terroristische dreiging aanhoudt, onder andere door het vrijkomen van veroordeelde terroristen met een hoog risicoprofiel, acht de minister het blijvend van belang de mogelijkheid te hebben om bestuurlijke maatregelen op te kunnen leggen.

Brief minister J&V inzake het belang van een voortvarende behandeling van de Wijziging van de Twbmt

Bij brief van 8 september 2026 maakt de minister van J&V melding van het feit dat de Twbmt in artikel 13 een horizonbepaling bevat, waardoor deze met ingang van 1 maart 2027 in zijn geheel van rechtswege vervalt. Als het wetsvoorstel niet voor 1 maart 2027 het Staatsblad bereikt, vervalt de Twbmt per die datum onherroepelijk. Dit kan niet met terugwerkende kracht ongedaan worden gemaakt. Ook krachtens de wet opgelegde maatregelen die op dat moment van kracht zijn, zullen in dat geval per 1 maart 2027 van rechtswege beëindigd worden. Gelet hierop verzoekt de minister dit voorstel zo spoedig mogelijk te behandelen.